

Plan odnowy miejscowości Kikół na lata 2009 - 2016

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowany projekt oraz planowane kierunki jej rozwoju.

Nasza wieś Kikół leży na Pojezierzu Dobrzyńskim, we wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego i północno – zachodniej części powiatu lipnowskiego. Graniczy z sołectwami Kikół Wieś, Jarczewo, Lubin, Kołat – Rybniki, Grodzień, Wołecin, Konotopie. Całkowita powierzchnia gminy wynosi: 98,2 km². W Kikole na dzień 31 grudnia 2009 r. mieszkało 2248 osób.

Położenie miejscowości wywodzi się z okresu wczesnopiastowskiego. W miejscu gdzie obecnie znajduje się kościół i cmentarz istniało grodzisko średniowieczne. Położenie na skrzyżowaniu ważnych szlaków zdecydowanie korzystnie wpływało na rozwój osady.

W roku 1791 Franciszek Ksawery ze szlacheckiego rodu Zboińskich ufundował murowany kościół. Jednakże obecna neogotycka świątynia powstała w 1909 roku, a jej konsekracji dokonano w roku 1910.

Syn Franciszka Karol pozostawił po sobie przepiękny park przy pałacu, który w okresie okupacji niemieckiej uległ zniszczeniu. W tym czasie miejscowość nie ucierpiała zbyt wiele. Po wojnie pałac został odrestaurowany i w chwili obecnej wraz z okalającym go parkiem jest własnością prywatną.

Charakterystycznym elementem miejscowości jest neogotycki kościół usytuowany na wzgórzu. Jest on najbardziej rozpoznawalnym obiektem na terenie miejscowości, łatwo dostrzegalnym z przebiegającej w pobliżu trasy krajowej.

Fot. 1. Kościół pw. św. Wojciecha w Kikole

Położenie Kikoła przy drodze krajowej nr 10 oraz wojewódzkiej nr 455 umożliwia dogodne połączenie drogowe wsi z miastami powiatowymi Lipnem, Toruniem i Golubiem – Dobrzyniem. Właśnie w centrum

miejsowości krzyżują się te trasy. Poza tym z przystanku PKS można bezpośrednio dotrzeć do ośrodków miejskich takich jak Warszawa, Gdańsk, Wrocław, Toruń, Grudziądz.

Fot. 2. Skwer w centrum miejscowości

2. Inwentaryzacja zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego

Urozmaicona rzeźba terenu, czyste powietrze, liczne zabytki przyrody nadają naszej miejscowości charakterystyczny wygląd. Kikół i okoliczne miejscowości mogą się poszczycić jeziorami polodowcowymi (Moszczonne, Sikórz, Jeżowiec, Lubinek), które oprócz amatorów kąpieli przyciągają również wędkarzy.

Jezioro Kikolskie łączy się z jeziorem Sumińskim, dzięki czemu istnieją idealne warunki do uprawiania kajakarstwa na wodach tych jezior.

Dowodem świadczącym o atrakcyjności jeziora Kikolskiego jest to, że tereny położone nad jeziorem wykupują mieszkańcy okolicznych miast. Mamy nadzieję, że w niedalekiej przyszłości powstaną tu domki letniskowe bądź gospodarstwa agroturystyczne.

Fot. 3. Jezioro Kikolskie

Na terenie gminy, jak i w samym Kikole zachowało się wiele ciekawych zabytków architektury wpisanych do rejestru. Są one niestety w większości zaniedbane, dlatego priorytetowym działaniem w przyszłości będzie przywrócenie im dawnego uroku, co niewątpliwie przyczyni się do wzrostu atrakcyjności naszego terenu. Do najważniejszych z nich zaliczają się:

- w Zajeździu zespół dworsko – parkowy z 1921 r., pozostałości parku z początku XX w.,
- w Lubinie zespół pałacowo – parkowy, pałac z 1870 -1880 r., rządówka, obora, pralnia, park z XIX w.,

- w Niedźwiedziu zespół dworsko – parkowy z XIX w.,
- w Trutowie zespół klasztorny Karmelitów, kościół p. w. Św. Anny z 1725 – 1738 r., zespół dworsko – parkowy z XIX w.,
- w Grodzeniu kaplica p. w. Św. Piotra z 1778 r.,
- w Hornówku zespół dworsko – parkowy z XIX w.
- Woli zespół dworsko – parkowy z XIX w., dawna rządówka, magazyn, obora, czworak, w parku znajduje się pomnik przyrody – sosna o wysokości 11 m i obwodzie w pierścienicy 304 cm. oraz piękny okaz dębu,
- w Walentowie młyn z ok. 1920 r.,
- w Suminie zespół parkowo – dworski, dwór z XIX w. przebudowany w 1930-1935 r., czworak, obora, spichlerz, chlewnie, kuźnia z 1920 – 1930 r.,
- w samym Kikole na największe zainteresowanie zasługują:
 - klasycystyczny pałac Zboińskich z końca XVIII wieku z obszerną salą tzw. „Rycerską”, wysokości dwóch kondygnacji, nakrytą sufitem z fasetą. W sali znajduje się polichromia klasycystyczna z przełomu XVIII i XIX wieku. Pałac otacza park, założony w 1. poł. XIX w. wg projektu Karola Zboińskiego. Założenie krajobrazowe wykorzystuje naturalne ukształtowanie terenu opadającego stromą szkarpą do parowu, w którym strumień spiętrzony groblami, tworzy sztuczny staw. Obecnie, zarówno pałac jak i park są odrestaurowane i pięknie utrzymane;
 - Kościół Parafialny p. w. św. Wojciecha zbudowany w latach 1904-1909, murowany z czerwonej cegły, neogotycki. We wnętrzu rokokowa chrzcielnica z 3. ćw. XVIII w. Z tego samego okresu pochodzi obraz św. Tekla oraz nieco późniejszy (1817) przedstawiający ukrzyżowanie. Oprócz tego odnajdziemy tam epitafia żałobne i płyty nagrobne przedstawicieli rodu Zboińskich, ornaty, lichtarze itp.;
 - charakterystycznym elementem krajobrazu jest barokowa kamienna rzeźba św. Jana Nepomucena na murowanej kolumnie, usytuowana na wzniesieniu nad jeziorem Kikolskim;
 - na uwagę zasługuje również nawiązująca do neogotyku (niestety z licznymi zmianami) remiza strażacka z początku XX w. znajdująca się w centrum Kikoła.

Fot. 4. Świątelnia wiejska

Najbardziej charakterystycznym terenem przyrodniczym są występujące w gminie Kikół tzw. „Dumliny Zbojeńskie”. Są to formy polodowcowe tworzące ciągi podłużnych, bochenkowatych wzniesień, podzielonych podmokłymi obniżeniami. Ze względu na unikatową rzeźbę terenu zostały objęte ochroną prawną i stanowią obszar chronionego krajobrazu (Uchwała WRN we Włocławku nr XX/92/83 z dnia 19.06.1983r.).

Na terenie miejscowości funkcjonuje biblioteka gminna, w której mieszkańcy mogą korzystać z dostępu do Internetu. Ponadto zostało uruchomione Centrum Kształcenia na Odległość na Obszarach Wiejskich, do którego uczęszczają osoby chcące podnieść poziom umiejętności z zakresu obsługi komputera, znajomości języków obcych oraz zasad prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

W Kikole znajduje się kilka zakładów dających zatrudnienie mieszkańcom. Jednym z najstarszych jest cynkownia zakładów „Konwektor”. Ponadto funkcjonują prywatne firmy: transportowa AR-TRANS, piekarnia, zakład szwalniczy „Szata”. W Kikole istnieją liczne sklepy oraz drobne zakłady mechaniki samochodowej

i maszyn rolniczych. W granicach miejscowości funkcjonuje 30 gospodarstw rolnych o średniej wielkości 4,5 hektara.

Sprawami związanymi z dostarczaniem wody oraz odprowadzaniem ścieków zajmuje się Urząd Gminy w Kikole. Na naszym terenie istnieją dwie stacje uzdatniania wody oraz mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, która przyjmuje ścieki bytowe od mieszkańców Kikoła. Usuwaniem odpadów gospodarczych zajmują się wyspecjalizowane zakłady z Torunia, Lipna. Nieczystości odbierane są bezpośrednio z posesji.

Jesteśmy bardzo przyjaźnie nastawieni do ludzi z zewnątrz. Potrafimy się między sobą porozumieć i podejmować wspólne przedsięwzięcia. W roku 1996 powstał Klub Seniora „Jesienny Liść”, który prężnie działa, promuje naszą miejscowość na wystęпах w całej Polsce. Działają tu m.in. klub sportowy: Klub Sportowo Rekreacyjny „Ogończyk”, a także trzy stowarzyszenia: „Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Kikół”, „Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Kikół” i Towarzystwo Rozwoju Partnerstwa Lokalnego „Szansa”. Jak w większości niewielkich ośrodków wiejskich, w Kikole funkcjonuje również Ochotnicza Straż Pożarna, najstarsza organizacja społeczna, której członkowie oprócz zwalczania zagrożeń pożarowych czy drogowych, biorą czynny udział w uroczystościach o charakterze patriotycznym, kulturalnym i religijnym.

3. Ocena słabych i mocnych stron miejscowości, w której będzie realizowany projekt

Działalność grupowa widoczna jest wśród młodzieży, która własnymi siłami zagospodarowała teren nad jeziorem Kikolskim. W ten sposób powstały dwa boiska do gry w siatkówkę plażową, wkopano ławeczki, a władze gminne odrestaurowały lampy nad aleją prowadzącą do pomostów kąpielowych, które w roku 2004 zastąpiły nowe, współfinansowane z pieniędzy programu przedakcesyjnego SAPARD. Co roku organizowane są tam różnego rodzaju gry i zabawy dla młodszych i starszych mieszkańców Kikoła i okolic. Do stałego harmonogramu imprez wpisały się turnieje w siatkówkę plażową na szczeblu powiatowym. Coraz większą popularnością cieszą się zawody w pływaniu „na byle czym” organizowane przy okazji „Nocy Świętojańskiej”, której kulminacją jest puszczanie wianków i wspólna zabawa.

Naszą bardzo mocną stroną jak już wyżej wspomnieliśmy są występujące licznie na terenie całej gminy zabytki architektury. Przez gminę Kikół przebiegają 4 szlaki turystyczne. Są one idealne do zwiedzania gminy poruszając się pieszo bądź na rowerze. Również dużą atrakcją krajobrazu są występujące jeziora: jezioro Kikolskie i leżące nieopodal jezioro Sumińskie.

Dzięki środkom pochodzącym z programu „Odnowa i rozwój wsi” została wyremontowana zabytkowa remiza. Teraz w tym miejscu znajduje się świetlica wiejska, w której to skupia się życie społeczne, gdzie zarówno młodzi jak i starsi mogą się spotykać i spędzać czas wolny. W świetlicy odbywają się szkolenia dla rolników, spotkania osób starszych z klubu seniora.

Wieś nasza jest w 100% zwodociągowana, skanalizowana i ztelefonizowana. Ma to duży wpływ na przyciągnięcie potencjalnych inwestorów jak również mieszkańców większych miast w celu osiedlenia się w naszej miejscowości.

Słabą stroną Kikoła jest brak bazy noclegowej. Brak hotelu czy też noclegowni jest utrudnieniem dla osób odwiedzających naszą miejscowość. W ostatnich latach dostrzegamy powolną poprawę zaplecza gastronomicznego. W Kikole od niedawna funkcjonują bar „Frytka” oraz pizzeria „Duet” gdzie turyści mogą się zatrzymać i posilić. Nad jeziorem znajduje się smażalnia ryb, która w okresie letnim jest oblegana przez podróżujących trasą nr 10. Jest to dowód na to, że Kikół potrzebuje miejsc, gdzie można dobrze zjeść i wypocząć. Mieszkańcy zwrócili uwagę na słaby rozwój obiektów gastronomicznych oraz zły stan wód jeziora Kikolskiego.

Dzieci nie mają warunków na aktywny i bezpieczny wypoczynek. Na terenie Kikoła nie ma parków (jedyne parki są własnością prywatną), centrum kultury, dlatego też budowa stadionu sportowego i mini miasteczka rowerowego jest niezbędnym przedsięwzięciem do zaspokojenia potrzeb najmłodszych mieszkańców wsi.

Mocne strony:

- zabytkowe obiekty,
- szlaki turystyczne,
- jeziora,
- rozbudowana sieć kanalizacyjna, wodociągowa,
- atrakcyjne położenie przy trasie krajowej nr 10.

Słabe strony:

- brak bazy noclegowej,
- słabo rozwinięte zaplecze gastronomiczne,
- zły stan wód jeziora Kikolskiego,
- brak nowoczesnego gimnazjum,
- słabo rozwinięta infrastruktura sportowo – rekreacyjna.

Reasumując, miejscowość dysponuje dużym potencjałem turystycznym w postaci jezior, licznych zabytków, szlaków rowerowych. Lokalne stowarzyszenia oraz organizacje chętnie włączają się w działania promujące miejscowość, oraz wszelkie imprezy kulturalne.

Zagrożeniem mogą okazać się niewystarczające środki na zagospodarowanie atrakcyjnych terenów, oraz problemy z rekultywacją jeziora i poprawą stanu czystości wód.

4. Opis planowanych przedsięwzięć

W roku 2010 zakończono prace remontowe przy budynku świetlicy wiejskiej w Kikole. Dzięki temu zdobyliśmy miejsce, w którym możemy się spotykać, organizować zebrania wiejskie, szkolenia.

W chwili obecnej planujemy odnowić centrum naszej miejscowości. Często spotyka się tutaj młodzież i osoby starsze. Pragniemy odnowić ten teren, aby nabrał blasku i stał się piękną wizytówką Kikoła. Realizacja projektu polegać będzie na oczyszczeniu istniejącego drzewostanu i nowych nasadzeniach, remoncie alejek spacerowych oraz instalacji nowych ławek, koszy na śmieci. Ponadto planowany jest montaż fontanny. Całość inwestycji realizowana będzie w jednym etapie. Całkowity koszt zadania wyniesie w tym przypadku około 450 000,00 zł. Koszty ogólne projektu mogą wynieść około **40 000,00 zł**, limit 10% wartości kosztów inwestycyjnych w tym przypadku to: **45 000,00 zł**.

Planujemy również zbudowanie gimnazjum wraz z halą gimnastyczną. Inwestycja ta jest bardzo potrzebna w celu wyrównania szans edukacyjnych naszej młodzieży z młodzieżą z dużych ośrodków miejskich. W roku 2010 zakończono prace budowlane hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Kikole.

Ponadto prowadzone są prace remontowe na budynku kościoła parafialnego w Kikole. Została już dokonana wymiana pokrycia dachowego i odnowiona elewacja budowli oraz remont instalacji elektrycznej wraz z malowaniem ścian wewnątrz budowli. Konieczne jest jeszcze odnowienie zabytkowego parkanu okalającego kościół, na co zwróciliśmy uwagę podczas spotkania.

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu

Każde centrum miejscowości jest najważniejszym elementem obszaru. Stanowi wizytówkę terenu, który odwiedzamy. Centrum Kikoła stanowi skwer, który w ostatnim czasie został wzbogacony o pomnik upamiętniający walki w obronie ojczyzny podczas wojny polsko – bolszewickiej. Nieopodal skweru znajduje się Urząd gminy, liczne sklepy i domy. Dlatego też ważne jest odnowienie tego obszaru, nasadzenie nowych drzew, krzewów oraz utworzenie miejsc parkingowych. Pragniemy, aby odwiedzający Kikół chętnie do nas wracali. W pobliżu centralnego placu krzyżują się drogi wojewódzkie i powiatowe.

Ponadto szczególnym miejscem jest kościół parafialny p.w. św. Wojciecha. To wokół tego miejsca skupia się życie duchowe mieszkańców. W roku 2010 obchodziliśmy 100 rocznicę konsekracji świątyni. Było to ogromne wydarzenie dla parafian.

Również ważnym elementem jest teren jeziora Kikolskiego. Jezioro znajduje się tuż przy trasie krajowej nr 10. Z funduszy SAPARD zostały wybudowane nowe pomosty. Dzięki środkom pochodzącym z budżetu Województwa Kujawsko – Pomorskiego została przygotowana alejka spacerowa. Akwen przyciąga mieszkańców w upalne dni, jest również atrakcyjnym miejscem na odpoczynek dla podróżujących w kierunku Warszawy czy też Gdańska.

6. Zestawienie planowanych zadań

1. Remont i przebudowa remizy związany ze zmianą użytkowania na świetlicę wiejską wraz z rozbudową o taras i mur oporowy.

Koszty projektu: 514 334 zł.

Środki własne: 128 584 zł.

Dofinansowanie z Działania Odnowa i rozwój wsi: 385 750 zł.

2. Zagospodarowanie terenu nad jeziorem Kikolskim.

Koszty projektu: 400 000 zł.

Środki własne: 100 000 zł.

Dofinansowanie z Programu Odnowa wsi: 300 000 zł.

3. Zagospodarowanie skwerku w Kikole.

Koszty projektu: 450 000 zł.

Środki własne: 170 000 zł.

Dofinansowanie z Programu Odnowa wsi: 280 000 zł.

4. Remont ogrodzenia wokół kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha w Kikole.

Koszty projektu: 200 000 zł.

Środki własne: 50 000 zł.

Dofinansowanie Odnowa i rozwój wsi: 150 000 zł.

5. Budowa sali gimnastycznej z częścią socjalną i łącznikiem przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Kikole.

Koszty projektu: 3 616 610 zł.

Środki własne: 2 866 610 zł.

Dofinansowanie Ministerstwo Sportu i Turystyki: 750 000 zł.

6. Budowa Gimnazjum Publicznego w Kikole.

Koszty projektu: 10 000 000 zł.

Środki własne: 5 000 000 zł.

Dofinansowanie Regionalny Program Operacyjny: 5 000 000 zł.

7. Zakup i montaż placu zabaw nad Jeziorem Kikolskim.

Koszty projektu: 40 000 zł.

Środki własne: 15 000 zł.

Dofinansowanie Małe Granty Programu LEADER+: 25 000 zł.

8. Budowa stadionu sportowego.

Koszty projektu: 1 800 000 zł.

Środki własne: 1 260 000 zł.

Dofinansowanie Ministerstwo Sportu i Turystyki: 540 000 zł.

7. Harmonogram planowanych przedsięwzięć

Zadania	Okres realizacji inwestycji							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Remont i przebudowa remizy OSP w Kikole ze zmianą użytkowania na świetlicę wiejską wraz z rozbudową o taras i mur oporowy	X	X						
Zagospodarowanie skwerku w Kikole			X	X				
Zagospodarowanie terenu nad jeziorem Kikolskim					X			
Budowa sali gimnastycznej z częścią socjalną i łącznikiem przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Kikole	X	X						
Remont ogrodzenia wokół kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha w Kikole.								X
Budowa Gimnazjum Publicznego w Kikole						X	X	X
Zakup i montaż placu zabaw nad Jeziorem Kikolskim				X				
Budowa stadionu sportowego							X	X